

3. Lovtekniske ændringer af straffeloven i tilknytning til ændringen af hæleribestemmelsen

3.1. Sammenlægning af straffelovens kapitel 28 og 29

I forbindelse med udvalgets overvejelser omkring placeringen af hæleribestemmelsen, har det tillige været overvejet, om opdelingen i kapitel 28 og kapitel 29 skulle bibeholdes.

Udvalget finder, at den traditionelle opdeling i henholdsvis berigelsesforbrydelser og andre strafbare formuekrænkelser til dels giver et misvisende billede af, hvilke typer bestemmelser kapitlet indeholder, og at der ikke er noget praktisk behov for opdelingen. Udvalget foreslår derfor, at overskriften »29. kapitel. Andre strafbare formuekrænkelser« udgår, og at det nye, fælles kapitel 28 i stedet benævnes »Formueforbrydelser«.

Der henvises i øvrigt til betænkningen s. 109.

Justitsministeriet kan tiltræde dette forslag, der er en ren lovteknisk ændring, og som ikke har betydning for fortolkningen af straffebestemmelserne i det nuværende 28. og 29. kapitel.

Af bemærkningerne til 28. kapitel i straffelovudkastet i Straffelovskommissionens betænkning fra 1923, sp. 366, fremgår, at der ved berigelsesforbrydelser forstås forbrydelser, ved hvilke uberettiget vinding opnås eller søges opnået direkte gennem retsstridig tilføjelse af tilsvarende formuetab for den forurettede.

De forbrydelser, der i dag er berigelsesforbrydelser – dvs. forbrydelser, der forudsætter den nævnte formueforskydning – vil således også efter en sammenlægning af de to kapitler kunne betegnes som berigelsesforbrydelser.

Dette vil bl.a. være af betydning i forhold til straffelovens § 303 om den, der ved grov uagtsomhed tilforhandler sig eller på anden lignende måde modtager ting, der er erhvervet ved en berigelsesforbrydelse. Efter en sammenlægning af straffelovens kapitel 28 og 29 vil det fortsat være de forbrydelser, der i dag er selvstændige berigelsesforbrydelser – og således ikke hæleri, ej heller hæleri med hensyn til berigelsesforbrydelser – der vil være forforbrydelser i henhold til § 303.

Tilsvarende kan der efter straffelovens § 231 ved strafudmålingen i en sag om overtrædelse af straffelovens §§ 228 eller 229 (rufferi og kønslig usædelighed) ske strafforhøjelse, såfremt den, der skal dømmes, tidligere har været idømt fængselsstraf for en berigelsesforbrydelse. Efter en sammenlægning af de to kapitler vil det afgørende være, om den pågældende tidligere er idømt fængselsstraf for et forhold, der i dag er en berigelsesforbrydelse.

3.2. Straffelovens § 290 m.fl.

Udvalget har foreslået, at den nuværende bestemmelse i straffelovens § 290 ophæves. Bestemmelsens stk. 1 indeholder en særlig påtåleregel for visse skyldnersvigssager, og dens stk. 2 indeholder særlige muligheder for påtalebortfald i visse sagstyper, hvor offeret er en af gerningsmandens nærmeste. Straffeloven indeholder flere bestemmelser end § 290, stk. 2, om påtalebortfald efter den forurettedes begæring, jfr. § 213, stk. 2 (vanrøgt mv.), og § 262, stk. 2 (groft uagtsom frihedsberøvelse). Udvalget finder, at det bør overvejes at flytte disse bestemmelser til retsplejelovens kapitel 65 om påtalen, der i forvejen i § 722, stk. 1, nr. 6, henviser til særlig hjemmel i lovgivningen til at fratage tiltale.

Justitsministeriet kan tiltræde, at disse regler om påtalebortfald (tiltalefratage) flyttes fra straffeloven, da de er af processuel karakter. Da der imidlertid er tale om tiltalefratagelsesregler, der vedrører specifikke lovovertrædelser, finder Justitsministeriet det mindre hensigtsmæssigt, at disse flyttes til de mere generelle regler om tiltalefratagelse i retsplejelovens § 722. Det foreslås derfor, at reglerne i stedet indføres i Rigsadvokatens bekendtgørelse nr. 816 af 29. august 2000 om politimestrenes og statsadvokaternes adgang til at fratage tiltale. Rigsadvokaten har over for Justitsministeriet tilkendegivet, at man vil foretage de nødvendige ændringer af bekendtgørelsen, således at de kan træde i kraft samtidig med denne lovændring.

Påtålereglen i straffelovens § 290, stk. 1, vedrører kun skyldnersvigssager, hvor ingen særlig sikret ret er krænket, dvs. sager om overtrædelse af § 283, stk. 1, nr. 3. Der kræves endvidere ikke påtalebegæring, hvis der er foretaget udlæg, uden at det har ført til dækning, hvis konkurs er indtrådt, forhandling om tvangsakkord uden for konkurs er åbnet, eller konkursbegæring er nægtet fremme på grund af boets utilstrækkelighed. Såfremt ingen af disse situationer foreligger, kræves der påtalebegæring inden 6 måneder efter, at kreditor har fået sådan kundskab, at han har tilstrækkeligt grundlag for at fremsætte påtalebegæring, jfr. straffelovens § 96, stk. 1. Bestemmelsen finder også anvendelse ved § 292 (tingsødelæggelse mv. til skade for kreditorer) og § 300 (visse dispositioner, der ikke er omfattet af § 283, til skade for kreditorer).

Udvalget har fundet, at bestemmelsen i hvert fald er tidssvarende i sin formulering. En af de situationer, hvor der kræves påtalebegæring, er den, hvor mindre erhvervsdrivende ikke har kunnet opnå særlig sikkerhed for, at deres arbejde bliver betalt. I situationer, hvor deres debitor forstikker midler, presses de ofte til at modtage et reduceret beløb, idet de får oplyst, at der